

RS § 370 Kollektivtrafiktaxa

Ärendenummer: RS 2023/2395

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Tekniska nämndens förslag till kollektivtrafiktaxa, nytt taxesystem och ändrade biljettprodukter antas.
- Tekniska nämndens förslag till årlig reglering av taxan enligt KPI godkänns.
- Tilläggsavgiften för resenärer som saknar giltigt färdbevis beslutas vara 1 000 kronor.
- Förändringarna gäller från och med 1 mars 2025.

Sammanfattning

Regionfullmäktige återremitterade 2024-03-25, § 28 tekniska nämndens förslag till ny taxa och biljettprodukter för kollektivtrafiken för ytterligare ekonomiska konsekvensanalyser på de förslag som lyftes fram under fullmäktigesammanträdet.

Resultatet av de ekonomiska konsekvensanalyser som genomförts efter återremissen är redovisade i bilaga. Bedömningen är att de förslag som lyftes fram under fullmäktigesammanträdet skulle innebära en ökad ekonomisk belastning på kollektivtrafikens budget och att mer ekonomiska medel skulle behöva tillföras till den allmänna kollektivtrafiken för att genomföra förslagen.

Teknikförvaltningen har under utredningen om nya taxa- och taxesystem för den allmänna kollektivtrafiken analyserat olika varianter. Tekniska nämndens förslag innebär en övergång från kilometertaxa (innan pandemin), via en enhetstaxa under pandemin (men uppdelat per trafikslag) till att bli två zoner i den allmänna kollektivtrafiken. Visby med en radie på ca 8 km utgående från Visby busstation, utgör zon A och övriga Gotland zon B.

Det ska gå att köpa biljetter för enbart en av zonerna (zon A eller B) eller för båda zonerna. Genom att dela upp ön i två zoner istället för en zon, behöver inte resenären lösa biljett för hela ön om resan gäller en kortare sträcka. Detta gynnar resenärer på korta och medellånga sträckor som exempelvis Gråbo-Visby lasarett, Slite-Fårösund och Hemse-Stånga. Samtidigt hålls priset på långa resor över hela ön nere genom att det endast finns två zoner. En viktig tanke bakom förslagets zonindelning är det beslutade nya stadslinjenätets utsträckning, där även Vibble ingår.

Förslaget innebär att antalet biljettprodukter i Gotlands kollektivtrafik minskar från 90 till 20. Det ger ett mer överskådligt biljettutbud som blir lättare att överblicka för resenärerna. Framförallt gynnar det resenärer som är ovana att

resa kollektivt på Gotland. Kollektivtrafiken blir då ett lättare system att ta till sig.

Taxorna kommer att höjas för de flesta resenärer jämfört med idag, men det ska ställas i relation till att priserna i Gotlands kollektivtrafik inte har ändrats (med undantag för införandet av pandemitaxan på enkelbiljetter) sedan år 2017. Taxorna ligger fortfarande på en låg nivå jämfört med övriga Sverige.

Tekniska nämnden föreslår att tilläggsavgiften för resenärer som saknar giltigt färdbevis (giltig biljett eller giltigt intyg som visar att man får resa gratis) höjs till 1 000 kronor för att stämma bättre överens med motsvarande avgifter i övriga Sverige.

Regionstyrelseförvaltningen har inget att invända mot tekniska nämndens förslag.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen har inget att invända mot tekniska nämndens förslag.

Alla förändringar i taxesystem, produktutbud och priser behöver kommuniceras väl till resenärerna och allmänheten. Tekniska nämndens bedömning är att 1 mars 2025 är ett realistiskt datum då den nya taxan ska börja gälla.

Prognosen är att biljettintäkterna kommer att öka (baserat på faktiska biljettintäkter första kvartalet 2023 omräknat till nya biljettpriser) med 4-5 miljoner kronor per år. Denna prognos baseras även på en initial resandeminskning vid en prishöjning. Resandeminskningen tros bromsas genom att även kostnader för egen bil har ökat kraftigt på senare tid.

Tekniska nämndens bedömning är att förslaget om en enhetstaxa skulle innebära ett biljettpris som troligtvis skulle motverka syftet att locka till sig fler resenärer till kollektivtrafiken. De andra förslagen skulle innebära en ökad ekonomisk belastning på kollektivtrafikens budget och mer ekonomiska medel skulle behöva tillföras till den allmänna kollektivtrafiken.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Ulrika Jansson, ekonomidirektör, regionstyrelseförvaltningen och Jyrki Vainio, enhetschef trafik, teknikförvaltningen.

Saga Carlgren (V) yrkar att förslaget justeras ned kring månadskort och årskort i enlighet med Vänsterpartiets tidigare förslag.

Ordförande yrkar bifall till regionstyrelseförvaltningens förslag.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och Saga Carlgrens (V) yrkande och finner att regionstyrelseförvaltningens förslag bifalls.

Protokollsanteckning anmäls av Saga Carlgren (V):

Klimatfrågan är en av vår tids mest avgörande frågor. För att klara av att minska utsläppen i förhållande till uppsatta mål behöver utsläppen från transporter minska radikalt. Detta kan ske på många olika sätt. Fler resor med bil måste bytas mot utsläppsfria resor. Där är kollektivtrafiken en viktig pusselbit. Tillgänglighet och turlistor är viktigt för att öka åkandet men även taxor som gör att gotlänningarna upplever kollektivtrafiken som prisvärd. Vänsterpartiet finansierar vårt förslag till reducerat pris för månadskort och årskort i vårt budgetförslag för 2025.

Beslutsunderlag

Regionfullmäktige 2024-03-25, § 28

Tjänsteskrivelse teknikförvaltningen 2024-09-10

Bilaga Förslag STY-14530-v.7.1 2024-09-20.pdf

Bilaga Förslag zonindelning 8 km Gotlands kollektivtrafik

Bilaga Förslag zonindelning 8 km Zon A närbild

Bilaga Förtydliganden angående nytt taxesystem, taxa och biljettprodukter

Bilaga Överväganden angående nytt taxesystem, taxa och biljettprodukter

Bilaga Beräkning av ekonomiska konsekvenser med inlämnade förslag till ny kollektivtrafiktaxa

Tekniska nämnden 2024-09-18, § 168

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-11-12

Skickas till

Tekniska nämnden